

Izaja razen pondeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Františkanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obli. Rokopise se ne vrača.

Oglas: Prostor 1 mm x
55 mm po K 120. Uradni
naglas, poslano ter no-
tice isti prostor K 160.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
s dostavljanjem na dom za
celo leto K 180, za pol
leta K 90, za četrt leta
K 45, za mesec K 15,
Za Nemčijo celo leto K 210,
za ostalo tujino in Ameriko
K 240.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Františkanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Polemika o stanovanjski bedi.

Zupan dr. Tavčar je napisal v
»Slovenskem Narodu« dva članka, v
katerih kritizira na najostrejši način
sodno stanovanjsko naredbo.

Iz tega se je razvila po časopisu
živahna polemika. Mi bi se v njo ne
vmešavali, ako bi se nam ne zdelo
potrebno, da povemo z vsem pov-
darkom, da se nam zdi vključiti mar-
kateri pomanjkljivosti naredbe po-
verjenstva za socialno skrbstvo v
bistvu pravilna in da bo sloven-
sko delavstvo za ratio legis, ki je v
njej izražena z vso odločnostjo v
boju.

V prvi vrsti moramo poudariti, da
se po našem globokem uverjenju ve-
likih socialnih problemov, kakor jih
je vstvarila vojna, ne bo rešilo na
podlagi cesarskih patentov iz leta
1852. Ko so nam postavljali po pre-
vratu tisoče in tisoče beguncev na
lučni kolodvor, se je moralo poseči
po vsem, kar je bilo v stanu rešiti
tem nesrečnim vsaj golo življenje.
Na podlagi starih cesarskih patentov
se tega ni dalo doseči. Pa tudi na po-
dlagi v Belgradu sklenjenih novih
zakonov ne. Vsi vemo, da je tamo-
nja zakonodaja precej vzvišena nad
dnevnimi skrbmi. — Za najtežji prvi
čas pa sploh ni mogla prihajati v po-
čev. Kaj je v teh razmerah še pre-
ostajalo? Zupan dr. Tavčar piše kri-
tično in nepremišljeno, ako se pri
tem položaju jezi nad številnimi na-
redbami socialnega skrbstva. Ali je
bilo mogoče dopustiti, da ostajajo v
veljavi zakoni, ki ščitijo morda voj-
nega dobičkarja v njegovi priložnosti
vili, — za tisoče in tisoče bednih
pregnancov pa ne poznajo pravice?
Neplodno eksperimentiranje pa ima
svoj glavni vzrok v tem, da je bilo
vedno toliko sil na delu, ki so se vsa-
kemu radikalnemu ukrepu upirale in
kazale na jedeno mrzli zakon kot na
pravico. Delavstvo take pravice ne
prizna, in bo zagovorniki te pravice
obsodilo. Čas je tak, da zahteva nu-
jno revolucionarne zakonodaje.

V stanovanjski naredbi vidimo
delanje, kojega se da radi te ali one
pomanjkljivosti kritizirati, kojega vo-
dila misel pa je pravilna. Ta vodilna
misel se glasi:

bogataši morajo rešiti
stanovanjsko vprašanje.

Delavstvo se ne povprašuje veli-
ko, ali je izrečena ta misel v zakonu
ali naredbi, zahteva pa z vso odlo-
čnostjo, da se mora postaviti tako gla-
siti.

Zdi se nam, da se vojni dobičkar-
ji in njih zagovorniki nad stanovanj-
sko naredbo v glavnem zato jezijo,

ker je izrekla to vodilno misel. Ni
jim glavno oblika, nad kojo se jezijo,
ampak vsebina.

Ako se prisili vojnega dobičkarja,
— novopečenega milijonarja, — da
naloži svoj denar v novo stavbo, je
to po dr. Tavčarjevem »najkrutejša
oddaja premoženja,« ker bo stala bi-
ša, ki se jo je zgradilo za en milijon
kron, v par desetletjih morda samo
sto tisoč kron. Dr. Gosar odgovarja
na to pravilno, da se bo v tistem času
za sto tisoč kron že toliko kupilo, ka-
kor se kupi danes za en milijon kron
in da potemtakem milijonar ne bo nič
izgubil.

Ne verjamejo pa, da bi bil ta
protidokaz za dr. Tavčarja prepriče-
valen. Za vojne dobičkarje vsaj čisto
gotovo ne bo. Oni vedo dobro, da je
to res, — a oni hočejo postati iz voj-
nih milijonarjev v času, ko bo jeta
vrednost denarja zopet rasti, pravi in
resnični milijonarji. Ob času padanja
denarja se je nakupovalo in kupilo
blago. Ker so cene skokoma rasle, so
rasla v istem razmerju tudi premo-
ženja. Kadar se bo začel nasproten
proces, se bo dalo zopet lepe svote
zaslužiti, pa na drug način. Zdi se
treba nalagati premoženja v denarju.
Te naložene svote bodo ostale vedno
enake, medtem ko bo njih vrednost
silno poskočila. Vojni milijonarji, —
ki so vse prej kot pravi milijonarji, —
bodo postali, ako se ta proces po-
sreči konca, pravi milijonarji in bodo
»zaslužili« zopet ogromne vsote. Ako
pa se jih prisili, da bi morali zidati,
se jim napravi seveda križ čez njiho-
ve račune. Zato jih dr. Gosar ne bo
nikoli prepričal, da zanje grajenje hiš
ne pomeni »najkrutejša oddaja pre-
moženja.«

Mi pa popolnoma uvidimo, da ima
dr. Gosar v bistvu prav.

Z izvedbo naredb pa tudi mi ne
moremo biti zadovoljni. Zdi se nam,
da je odpovedal stanovanjski urad
nekoliko na hitro roko. Znano nam je
več slučajev, kjer se je hotelo pre-
nati celo lastnika male hišice, ki je bil
slučajno pri kakih tankih nastavljen, iz
njegove lastne hiše. Mi takih stvari
sicer že pred pojavitvijo socialnega
skrbstva nismo vzeli pretragično.
Utiska pa se nismo mogli ubraniti,
da se je delalo v stanovanjskem ura-
du zelo na hitro roko in brez potreb-
ne temeljitosti, kar avtoriteti držav-
ne oblasti in akciji sami ne more ko-
ristiti.

Tudi se nam zdi, da bi bilo pravil-
neje z odpovedmi tako dogo počaka-
ti, da bi se nabrali material pregleda,
kar se bo, kot se obljublja, šele
na podlagi prizivov storilo. Primer-

neje bi bilo, da bi se bile dobile proti-
izjave strank, ki se jih pri končnem
presojanju rabi, na kak primernejši
način. Zavedamo se nadalje, da je
vprašanje tehnične možnosti novih
zgradb pri vsej akciji važno in da
mora poseči tukaj državna oblast in-
icijativno vmes. Dokler ostane inici-
iativa v privatnih rokah, bo ostalo na
vekomaj nemogoče, da bi se moglo
zgraditi v sedanjih razmerah tudi eno
samo bajto. Kdor se upira projektu,
kakor vol, ki ga vlečete v klavnico,
ne bo nikoli premagal iz lasne in-
icijative velikih in resničnih ovir, ki
se stavljajo danes zidani.

Ali bi se ne dalo misliti na to, da
javna ne bo udarec v vodo, mora
vzeti vlada tehnično izvedbo sama v
pretres. Ako ni opeke, — se mora

preskrbeti, da se jo prične izdelovati.
Ako ni apna, se ga mora začeti žgati.

Ako bi se ne dalo misliti na to, da
bi prevzela država sploh vse graje-
niš v lastno režijo? Pripravna ob-
lika za to bi bila morda privilegirana
akcijska družba, koje akcije bi morali
bogataši in vojni dobičkarji kupiti,
za slučaj, da nčejjo sami zidati. Se-
veda bi tudi proti temu ne bilo malo
krika. Zakaj volk ne bo ostal nikdar
sit, koza pa cela. A delavstvo zahte-
va, da se gre to pot in se tega krika
ne boji. Gospodje iz Narodne kavar-
ne pa naj njegovih zahtev po »zmagi-
na Zaloški cesti ne omalovažujejo.
Še smo tukaj. Še so tisoči in tisoči z
nami. In ti tisoči so nezlomljivi, ako
ostanejo po naukih polpreteklih dni
trdni in skožni.

važen faktor duhovščina kot ofici-
jelna učiteljska verstva, a ta masa
tako sklepa od učitelja na nauk. Naj
je ta sklep logično pravilen ali ne —
svojeja učinka ne izgreši. To jaz ob-
žalujem, a Vi bi morali upoštevati!

Skratka: časopisje SLS je v teti
kritičnih časih, ko nam preti zunanja
nevarnost in nas tarelo notranje nad-
loge, vedoma umetno forsiralo komu-
nistično poplavo, ki bi jo bilo tre-
ba uravnati v strugo, da oslabi soci-
jalno demokracijo, ker ji je postajala
neprijetna. Tako se igrajo otroci z
ognjem, a ne resni politiki v resnih
časih. To je zgodovinsko dejstvo, da
je v časopisju SLS strankarska poli-
tika v označenem smislu prevlado-
vala nad interesi naroda in države.

V socialistični stranki je prišlo
končno do formalne cepitve, vendar
so se delali še poizkusi, da se obe
frakciji združita, ako le načelno to
mogoče. Dne 11. aprila t. l. sta se vr-
šila dva kongresa: socialno-demo-
kratični v Mariboru in komunistični
v Ljubljani. Nekateri komunisti so
hotel tati svojim pristašem, da se
vrše neka zblizevanja, drugi so to
priznavali in v tem smislu nastopali.
Za nas so odločilni sklepi maribor-
skega kongresa, ki so jasni: 1. soci-
jalizem se pojmuje evolucionistično,
ker se obsoja pučicem; 2. ministeri-
jalizem se načelno ne odklanja, am-
pak samo »aktično« do preklica, ker
se je izpremenil politični položaj; 3.
izstopa se iz druge internacionale (in
kateri sta slovenske socialiste pri-
glasila po mojih informacijah Golouh
in Prepeluh, ko sta bila v Parizu), a
ne pristopa se k tretji, marveč naj
se deluje na to, da se zedini ves pro-
letariat.

Na tel podlagi naj se vrše pogaja-
nja. Kdor bi hotel pri tem izpremeniti
kaj bistvenega, ta bi ne delal v smi-
slu mariborskega kongresa, ker bi
kršil sklepe najvišje strankine in-
stance. Jaz bi mogel in zato hotel
koncedirati samo premembo imena
na korist ujedinjenju, ki je potrebno,
ako je možno. Namesto komunistične
na eni in socialno-demokratske
stranke na drugi strani, naj se imenu-
je skupna stranka »socialistična«. Iz-
raz »komunizem« bi odklanjaj, ker
ima — kakor se danes to navadno
pojmuje — pučistovski značaj; izraz
»socialno-demokratski« vsebuje
zgodovinsko kot pojem politične
stranke več ali manj ortodoksn
marksizem, ki ga ne zagovarjam, da-
si je sicer izraz dober kot označba
socialističnega cilja, ki je socialna
demokracija.

Ob železniškem štrajku sta
dejansko že in še obstojali dve soci-
jalistični stranki; samo strokovno gi-
banje je bilo postalo enotno iz vzro-
ka, da se sindikati ne cepijo po ne-

Proti dolгим preiskovalnim zaporom pri vojaških sodiščih.

Interpelacija nar. poslanika dr. Drag Lončarja in tovarišev na mlol-
stra vojne in mornarice.

Za vse vojake naše vojske uve-
del se je pred nekaj meseci srbski
vojaški kazenski zakon in postopek.
Posebno kazenski postopek pomeni
bistveno poslabšanje procesualnega
položaja v kazenskih preiskavah se
nahaajajočih vojakov, doma iz terito-
rija bivše Avstrije, v kolikor ga pri-
pada sedaj naši državi.

Ker je poleg tega vojna uprava
odpustila tudi celo vrsto vojaško-
sodnih uradnikov, ne morejo voja-
ška sodišča delati s tisto brzino, ka-
kor je potrebno. Posebno občutno je
zavlačevanje kazenskih preiskav za
vojake, ki se nahajajo v preiskoval-
nem zaporu. Mesece in mesece sede
osumljenci v preiskovalnem zaporu,
ne da bi se zaslišali, dostikrat

niti ne vedo, česa so osumljeni. Či-
sto konkretne pritožbe o postopanju
vojaškega sodišča imamo v Ljub-
ljani.

Tako volaško kazensko postopa-
nje je krivično.

Vprašamo zato gospoda ministra
vojne in mornarice:

1. Hoče li dati na pristojna mesta
nalog, da se vse kazenske preiskave,
posebno onih osumljencev, ki se na-
hajajo v preiskovalnem zaporu, po-
spešijo in se vojaki krivično in nepo-
trebno ne zadržujejo v zaporih?

2. Hoče li poskrbeti, da se name-
sti pri vojaškem sodišču v Ljubljani
dovoljno število vojaških sodnikov?
V Belgradu, dne 5. maja 1920.

24. april.

(Konec I. članka.)

V političnem boju je razumljivo,
da skuša vsaka stranka slabiti svo-
jega nasprotnika: toda gre za to, ka-
ko daleč sme iti pri tem. oziroma, s
kakšnimi sredstvi dela. Časopisje
Slov. Ljudske Stranke izrabljalo v
svoje strankarske namene tudi na-
čilo, ki bi ga nikdar ne bilo smelo,
mislim namreč tzv. socialni patri-
otizem. Ako smo se socialisti izrekli
za Jugoslavijo in njeni konsolidaci-
jo, potem ne sme nihče smešiti tega
načela, komur je res do tega, da si
ustvarimo svojo domovino s skupni-
mi močmi. Lahko se kritikujejo posa-
mezna dejanja, seveda stvarno; toda
izigravati komunizem proti socializ-
mu v ta namen, da delamo zmede,
ker morebiti pri tem začasno odpa-
de kaj za našo stranko, to ni do-

pustno, zlasti v teh kritičnih časih.
Pribijte napake: toda spoštujte na-
čelo, ako le sicer spoštovanja vred-
no! Zakaj prepričan sem, da bi bil so-
cialni patriotizem v tistem hipu za
SLS višek politične modrosti, ako bi
bil združen z njo v kakih strankarski
kombinaciji.

Res je, v tistem času ni bila pisa-
va v »Napreju« prava. Obsojal sem
to zasebno v izvrševalnem odboru
in obsolam danes tu javno. Ako ni pi-
sal primerno takratni »Napreju«, kaj
je pa delal n. pr. »Večerni List«?
Naj le šlo za brambo ali napad: kva-
litema ni bila primerna. Ali se
zavedate, kaj izpodkopujete sami s
takšno pismo? Tisto duševno dobro-
to, ki si jo lastite, — verstvo; zakaj
masa ve, da je v organizaciji SLS

LISTEK.

Ant. P. Čehov:

Babje carstvo.

(Poslovenil Fran Pogačnik.)

(Dolge)

Ko ji je čestital in poljubil obe roki, jo je
kritično premeril in nagubal čelo.

»Ni treba,« je dejal z iskrenim skrbnim
pogledom. »Rekel sem vam, draga moja, ni
treba!«

»O čem govorite, Viktor Nikolajevič?«

»Dejal sem, da se ne smete rediti! Ves vaš
rod kaže nesrečno nagnjenost k debelosti. Ni
treba!« je ponovil s prosečim glasom in ji po-
ljubil roko. »Tako krasna ste! Tako divna! Tu
ekscelencija,« se je obrnil k Krilinu, »vam pred-
stavljam edino žensko na svetu, ki sem jo kdaj
resno ljubil!«

»Ne čudim se! Biti v vaših letih znan z
Ano Akimovno, pa je ne ljubiti, bi bilo nemo-
goče!«

»Obožujem jo,« je nadaljeval odvetnik po-
polnoma resno, »toda s svojo običajno malo-
marno gracijo.« Ljubim jo, a ne, ker sem mo-
ški, a ona ženska; kadar sem pri njej, se mi zdi,
kakor da je kakega tretjega spola, a jaz četr-
tega; tedaj splavava v kraljestvo najtnejših,
barvnih odtenkov in se zlijeva v spektrum.

Najlepše opisuje tako razmerje Leconte de Li-
sle. V njegovih spisih čitamo imenitno, čudo-
vito mesto.

Lisevič je brskal po obeh zapiskih, a ko iz-
reka ni našel, se je pomiril. Jeli so govoriti o
vremenu, operi in o skorajšnjem prihodu Du-
zeja. Ana Akimovna se je spomnila, da sta Li-
seyič, in morda tudi Krilin lani pri njej obedo-
vala; ko sta se sedaj odpravljala, jima je za-
čela iskreno in s prosečim glasom razkladati,
da morata pri njej obedovati, ker itak nikogar
več ne nameravata posetiti. Gosta sta malo
pomisljala, a sta ostala.

Razen obeda, obstoječega iz zelne juhe,
svinjske in gosje pečenke z jabolki in drugim,
so hranili v kuhinji ob velikih praznikih tudi še
takozvani francoski ali »kuharski« obed, za pri-
mer, da je ostal pri kosilu kdo od gostov iz go-
renjih prostorov. Ko so v obednici zarožljali s
posodo, je pokazal Lisevič vidno razburjenje,
mel si je roke, migal z rameni, mižikal in s ču-
stvom govoril o obedih, ki so jih prirejali svoje
dni in kako čudovit menkov ragú zna pripraviti
tukajšnji kuhar; ne ragú, temveč razodetje!
V duhu je obed že pokušal, v mislih jedel in
užival. Ko ga je Ana Akimovna vedla pod pa-
zduho v obednico in ko je končno izpil čašico
vodke in si potisnil v usta kosček nasoljenega
lososa, je kar predel od ugodja. Zvečil je gla-
sno in zoperno, iz nosa so mu prihajali čudni
glasovi, a oči so se mu zalile in zardele.

Predjed je bila razkošna. Med drugim so
bile na mizi sveže bele gobice v smetani in
provenčalska omaka iz pečenih ostrig in račjih
repov, zelo pikantno začnjenja. Obed sam s
tvorile praznične, izbrane jedi in izborna vina.
Mišenika je pri mizi navdušeno stregel. Ko je
postavljal na mizo novo jed, smetal z bleščeče
ponve pokrov, ali natakaj vino, je vršil ta po-
sel z važnostjo profesorja magije in odvetnik
je, zroč na njegov obraz in holo, podobno plesu
prve figure v četvorki, parkrat pomislil: »To
je norec!«

Po tretji jedi se je Lisevič obrnil k Ani Ak-
imovni in izpregovoril:

»Ženska fin de siecle, — mislim mlado in
seveda bogato — mora biti neodvisna, raz-
umna, elegantna, smela in malce razvratna.
Razvratna do prave mere, malo, ker je, le pri-
znajta, sitost že utrujenost. Vam, draga moja, mi
treba životariji. Živeti kakor drugi, pač pa vam
je dano življenje uživati in mal razvrat je jedro
življenja. Zarjete se v omamljivo dišeče cvetje,
vdihaajte mošus, uživajte hašiš, a glavno, lu-
biti, ljubite, ljubite... Jaz bi si na vašem mestu
najprej izbral sedem mož, po številu dni v ted-
nu; prvega bi imenoval Pondeljek, drugega To-
rek, tretjega Sredo itd., da bi vsak vedel za
svoj dan.

Ta razgovor je vznemirjal Ano Akimovno.
Jedla ni, izpila je le čašico vina.

»Dajte, da vam povem!« je dejala. »Za
svojo osebo ne razumem ljubezni brez družine.
Sama sem, osamela, kakor mesec na nebu, da,
še na slabšem sem; in kolikor tudi govorite, jaz
sem prepričana in čutim, da se da ta nedosta-
tek popraviti le z ljubeznijo v običajnem zmi-
slu. Zdi se mi, da bi ta ljubezen določila moje
dolžnosti, moje delo in razsvetlila moje sve-
tovno naziranje. Hočem od ljubezni miru svojih
duši, pokoja. Želim si proč od mošusa in vsega
spiritizma in fin de siecle... z eno besedo, —
se je zbegala, »moža in otrok!«

»Omožiti se hočete? No da, to je možno,«
je pritrdil Lisevič. »Vse morate izkusiti, zakon,
ljubosumnost, sladkost prve prevare in tudi
dece... Le urno živite, urno, draga, čas hiti,
ne čaka!«

»Da, omožim se!« je dejala in se srdito
ozrla v njegov sili, zadovoljni obraz. »Omožim
se na najbolj vsakdanji in prozajčen način in
srečna bom. In, pomislite, poročim prep:ostega
delavca, kakega mehanika ali risarja.«

Tudi to ni slabo! Volvodinja Džosijana se
je zaljubila v Quinplaina in so ji dali prav, ker
ej bila pač volvodinja: tudi vam je vse dovo-
ljeno, ker ste nenavadna osebnost. Ako se vam
zahoče ljubiti zamorca ali arabca, ne ozirajte
se na nikogar, izberite si zamorca! — Ničesar
si ne utrgujte! Tako smela morate biti, kakor
so vaše želje. Ne popuščajte!«
(Dolge prih.)

potrebno, da si ostali glavni funkcionarji strokovne komisije delavskih organizacij v Sloveniji desničarji.

Kar se tiče železničarskega štrajka, velja zame načelo, da bi bilo moralo železniško ministrstvo uveljaviti že sklenjeni in razglašeni protokol sporazuma ali pa, če pogovor ni moglo izpolniti, začeti nova pogajanja. Ako ena ali druga stranka tega ni hotela, ni ravnila prav. Medzne razmere železničarjev so — mislim — splošno slabe, kakor so morali priznati časopisi, ko so prinašali poročila uradnega obvestila. Stvar se je vlekla dolgo časa in napovedoval se je štrajk. Ne da bi se mogel spuščati v neznane mi podrobnosti, moram vendar povedati, da je štrajk dokusen kot skrajne obrambno sredstvo; toda potrebna je vsa formalna previdnost in pravilnost, ako stojimo strogo na gospodarskem stališču.

Izbruhnil je štrajk. Vlada je prepovedala alkohol, kar je pametno naredila, in puščala je s početka zborovalno svobodo, potem to pa ukinila, kar ni bilo prav. Prišla je generalna stavka, ki jo je napovedala strokovna komisija delavskih organizacij v Sloveniji z razglasom v »Napreju« z dne 24. aprila t. l. (list se datira vedno za en dan naprej), v katerem je jasno naglašala, da je ta boj zgolj medznega značaja brez političnega ozadja in da se je treba vzdržati vsake manifestacije! Ta razglas je bil konfisciran, kar ni bilo prav, in ne vem, v koliko ga je prizadeto delavstvo vseno bralo. Dotlej se v Ljubljani ni zgodilo ves teden ničesar izrednega. Odslej nastopa sfinja, uganka.

Ako je strokovna komisija napovedala generalno stavko, potem pomenja to, da je bilo vodstvo v njenih rokah. Kdo je kljub jasni besedi, da je treba opustiti vsako manifestacijo, vendar zbral, oziroma dal zbrati množico na Zaloški cesti? Ali so strokovni komisiji komunisti izvlili

vodstvo iz rok ali je sama tako ukrenila? Ali so se vrstile tudi tretje nepoklicane osebe vmes? In sedaj dalje: Če se je že ljudstvo zbralo na Zaloški cesti, naj si ga je pozval ta ali oni, ali ni bila dolžnost dotičnikov, da to maso pametno vodijo v kritični situaciji, ki se je bolj in bolj stopnjevala? In na drugi strani: Ali ni bila dolžnost vlade, da to maso, med katero so bile tudi ženske in otroci, da razgnati, ako je hotela varovati svojo avtoriteto glede prepovedi shodov, na primernejšem kraju, kakor pa je ozka Zaloška cesta med Leoniščem in deželno bolnišnico?

Vsa ta vprašanja je treba objektivno presojati ne glede na desno in levo; zakaj nihče nima pravice igrati se z delavčevim življenjem. Na vsak način vidim pri vladi pomanjkanje psihologije in pri onih, ki so zbrali maso na Zaloški cesti, nedostatek politične pedagogike, kar je imelo za posledico toliko mrtvih in toliko ranjenih. Če se je od katere strani zgodilo to namenoma, potem se takšno dejanje kvalificira kot zločin.

Kar se tiče dogodkov po drugih krajih, je treba ugotoviti, ali so bili spontani izrazi nezadovoljnosti, oziroma napačno umevane akcije, sloveče na utopijah, ki so ljudstvo v njih utrjevali komunistični voditelji, ali pa so bili to akti organiziranega načrta. Nimam materiala pri roki; zato se vzdržujem vsake sodbe: ne branim in ne obtožujem nikogar brez trdnih dokazov. Samo eno poudarjam: zaradi tega, če je kdo komunist, ne da bi bil zakrivil kaj kaznivskega, nima državna oblast pravice, da ga preganja. Komunisti so rodile neznosne socialne razmere svetovne vojne in le zneose socialne razmere ga morejo zopet razorožiti. Kadar in kjer bi pa hotel komunist nastopati z nasiljem, ne da bi imel za to moralno sankcijo, tam in takrat je človeška družba upravičena, da se brani tudi z nasiljem.

Dr. Drag. Lončar.

Preganjanje „Kmetko-delavske zveze“.

Brežčeva klerikalna vlada ve, da da se je ljudstvo že naveličalo njene surovega absolutizma, zato je začelo zapuščati klerikalce, ter se vedno bolj oklepa kmetkeškega proletariata. Prihajale so iz vseh slovenskih občin prošnje za socialno demokratične shode, na katerih bi se jim ustanovilo podružnice K. D. Z.

Klerikalci so torej uvideli, da če bo šlo to še nekoliko časa tako dalje, da bodejo klerikalni »generali« ostali sami brez vojakov, kvečjemu če bodo imeli za seboj še kako staro »marljivo devico«, zato so si brhitne glav, ala Brejc, Korošec itd. izmislili novo metodo, s katero si bodejo skušali sedanjše številne svojih somišljenikov po deželi ohraniti, da jim bo na ta način zagotovljeno, da bodejo še z naprej v Sloveniji imeli edino klerikalci vladne vloge v svojih rokah.

Provocirali so železničarsko stavko, da so potem lahko začeli preganjati zavezni slovenski proletarijat in ob tej priliki so se vrgli z vso silo na našo »kmetko-delavsko zvezo«.

Postavili so člane in zaupnike K. D. Z. pod policijsko nadzorstvo, grozili so jim z aretacijami, očitali jim, da so mislili pobegniti čez mejo itd. Vrgli so se pa z vso svojo klerikalno gonjo na najbolj mirne naše člane, za katere je bila prepričana politična oblast in tudi vsak najbolj za-

krnjen klerikalec je vedel, da je dotični popolnoma nedolžen, ter morda manj nevaren državi, kakor marsikateri klerikalec ali celo — minister. — Toda kaj zato, klerikalci vedo, da ne stojijo več na trdnih tleh v Sloveniji, zato jim ni nobeno orožje preumazano, da ga ne bi porabili, da ljudi s terorjem prisilijo, da ostanejo še nadalje njihovi somišljeniki, ter jim pomagajo do državne blaginje.

V Kapeli, Sp. Polskavi in več drugih krajih na Štajerskem so našli sodr. postavili »majsko drevo«, okrašeno z rdečo zastavo, toda klerikalci so se čutili tako močne in oblastne, da so dali ta majsko drevesa podreti in jih prodali, kaj so z izkupljenim denarjem počeli, nam še ni znano. Pokazali bomo tem krščanskim pravičnejšem, da imamo državne zakone, ki veljajo za vse državljane, torej tudi za klerikalce.

Klerikalni hinavci so ljudem po deželi obljubljali tudi republiko, toda je toliko časa, da so prišli na krmilo, sedaj pa, ko sedijo na vladnih stolčkih, pustijo zapirati naše govornike, kateri so poročali na shodih K. D. Z., zaradi besede republike. Pri novomeškem državnem pravdniku so ovadili našega sodruga samo zato, ker je rekel, da smo republikanci (kar je vsak socialist že od instinkta), da naj izgine vsako plemstvo — o katerem se je že

pred enim letom poročalo po jugoslovanskih časopisih, da je odpravljeno in da v Jugoslaviji ne smejo vladati absolutisti. Stiglihkovega kopta. Dobro vedo, da ni to nič protizakonitega, toda mislijo si, besede se dajo na več načinov zavijati in posrečilo se nam bo katerega socialista vreči v ječo, morda jim še celo rojijo po glavi misli na vislice.

Toda povemo Vam, da tudi ta Vaša metoda Vas ne bo mogla rešiti, ker med ljudstvom je začelo vreti, tega se pa ne da pomiriti s terorjem in silo, ampak z mirno in pametno politiko, za katero pa vaša gnila stranka »Večerno posodo« na čelu ni zmožna.

Sicer bo pa kmalu konec Brežčevega absolutizma in nova vlada bo nedvomno dovolila shode, na katerih bomo lahko odkrili ljudem vse klerikalne lumparije in umazane nakane sedanjega režima.

Italijanska kriza.

Haag, 20. Dopisnik »Timesov« v Rimu javlja, da ima Nitti za sestavo kabineta trenutno malo izgleda. Zdi se, da je odpor javnega mnenja čimdalje večji.

Češke šole na Dunaju.

Praga, 20. Potom definitivne odločitve kompetentnih oblasti na Dunaju je določenih 15 šolskih poslopj za pouk čeških otrok. S poukom prično že v sredo po binkošti. S tem je kulturni škandal na Dunaju končan.

Prot poljskim terorju.

Praga, 21. Čehoslovaška vlada je obvestila svojega ministra za zunanje stvari dr. Beneša, ki se mudi v Parizu, o poljskem terorju v tešinskem ozemlju. Dr. Beneš bo pri vrhovnem svetu protestiral ter zahteval, da se ljudsko glasovanje čimprej izvrši. Po njegovi želji se bodo baje ententne čete v plebiscitnem ozemlju ojačile, da se bo zajamčilo miren potek ljudskega glasovanja.

Rudarska stavka v Karvinu.

Dunaj, 21. Listi javljajo iz Karvina, da so poljski rudarji v Karvinskem okrožju v znak žalosti radi tovarišev, ki so padli pri zadnjih tešinskih nemirih pod orožjem ententnega vojaštva, stopili v politično stavko.

Železniška nesreča.

Drnag, 21. Kakor poročajo listi iz Moravske Ostrove, je trčil med Jaroslavom in Krakovom osebni vlak v tovorni vlak, pri čemer je bilo 40 oseb ubitih in še mnogo več ranjenih.

Izdajanje listov v Budimpešti ogroženo.

Belgrad, 21. Zveza lastnikov budimpeštanskih listov je sklenila, da radi pomanjkanja papirja dne 16. junija odpusti vse delavce in namočence v uredništvih.

Poraz Poljske.

London, 20. Boljševiki javljajo, da so v bližini železniške proge Polock-Molodočno severno od mesta Lopoli podrli sovražno fronto v daljavi 50 milj. Na svojem prodiranju so zasedli boljševiki Lenal in Polock. V odseku Kijev je položaj nezpremenjen.

Stavka francoskih železničarjev.

Pariz, 20. Zbornica nadaljuje razpravo o interelacijah. Poslanec Cachin izjavlja, da se bojijo železničarji za splošno dobrobit. Če zahte-

vajo socializacijo železnice, konča s napadom na ministrstvo. Notranji minister Steeg dokazuje, da je gibanje ekstremistov naperjeno proti vodstvu splošne delavske zveze, tako da je postalo to gibanje nasilje proti vladi, ker meri gibanje na to, da oškoduje gospodarsko življenje dežele. Dolžnost države je, da se upre temu za državo nesrečnemu postopanju (?).

Novice.

— 2000 stavbinskih delavcev gre na Franco. Pred šestimi tedni je francoska vlada prosila našo vlado, da bi poslala na Franco 2000 stavbinskih delavcev, a brez uspeha. Sedaj pa je odhod dovoljen in bo t. dni odšlo 2000 delavcev na Franco.

— Jugoslovanski ujetniki se vrnejo iz Sibirije. Angleško poslanstvo v Belgradu je obvestilo vlado, da odpotuje iz Vladivostoka v kratkem 1000 Jugoslovancev. V Sibiriji jih je še do 10.000.

— Toplice na Dolenjskem je kupila neka zagrebška družba za pol milijona. Družba bo Toplice prezidala.

— Povišanje plač sodnim uradnikom. Pravosodni minister je odredil, da se vsem sodnim uradnikom izboljšajo plače za deset dinarjev na dan. — Okrožnemu sodišču v Belgradu je odobren kredit 18.000 dinarjev za potrebe kaznjencev.

— Produkcija premoga v Bosni znaša sedaj okrog 700 vagonov dnevno.

— Gibanje reformnega klera na Hrvaškem in v Dalmaciji se nepričakovano širi. V zadnjem času se je k temu gibanju priključilo iz vsega Primorja zelo mnogo nižjega klera. ki zahteva narodno cerkev. Narodna cerkev bo začela izdajati najprej svoj tednik, pozneje pa svoj dnevnik. V Belvaru so se kmetje izrekli za podpiranje akcije reformistov. Nad 40.000 ljudi se je že podpisalo na izjavo nižjega klera. V Kraljevcu se je večina kmetov izrekla za reformistično svečeništvo in zahtevala ukinitelj celibata. Isto je opaziti tudi v krajih Koprivnica, Krizeveci, Karlovac in Brod na Savi.

— Dr. Seton Watson bo imenovan častnim članom srbske akademije znanosti.

— Čehoslovaška država je v Severni Ameriki naročila 8000 tovornih vagonov, ki naj se dobavijo v petih letih po 90.000 do 100.000 kron. — Pri nas se pa meščanske stranke kregajo za stolčke...

— Povišanje cene sladkorne pese letošnje žetve od 15 kron na 30 kron za meterski stot bo povzročilo podražitev cen za sladkor na Čehoslovaškem na 8 kron za kilogram.

— Izvoz letošnjega sadja in zelenjave iz Čehoslovaške je popolnoma prenehan.

— Slavia, glasilo čeških socialističnih reformistov (Modračkovcev) je prenehalo izhajati vsled silnega podražanja tiskarskih potrebščin.

— Čehoslovaško-nemška pogajanja. Čehoslovaška vladna komisija, ki je bila od 4. maja v Berlinu in se pogajala z nemško vlado o ureditvi gospodarskih odnosov med Nemčijo in Čehoslovaško, se je 18. t. m. vrnila v Prago, ker se je v bistvenih točkah dosegel sporazum. Pogajanja se bodo v Pragi nadaljevala.

— Tržni uradniki na Dunaju so naprosili magistrat za oborožitev,

ker so bili tržni organi večkrat napadani.

— Za zasedbo Frankfurta po francoskih četah zahteva francoska vlada od nemške 21 in pol milijona frankov.

— Dobava angleškega premoga Franciji. Britansko-francoska pogajanja glede dobave premoga so imela popoln uspeh. Anglija se je obvezala, oddati 45 odstotkov vsega svojega za izvoz namenjenega premoga Franciji, in sicer po 75 šillingov za tona; izvozna cena za drugo inozemstvo je 110 do 115 šillingov. S tem francoske potrebe še niso pokrite, toda saarski premogokopi dobavljajo na mesec po 500.000 ton. Amerika pa je Franciji zagotovila dobavo 300.000 ton.

Zeleni kader.

Dne 15. t. m. nas je »Večerni list« iznenadil s svojimi senzacijnimi novicami. Naslov senzacije je bil: Stroj je jeseniški tovarni hotelo odpeljati. Deputacija jeseniškega delavstva posreduje.

Nadalje navaja dopisnik »Večernega lista« tako-le: Med blagom, ki naj bi se odpeljal v Trst, se nahajajo motorji, stroji iz bakra, bron in medenine, ki se rabijo pri plavžih. In prazniti so hoteli vse, kar ni jekleno? Po posredovanju kršč. soc. organizacije je oblast naloženo blago zaplenila in drugi dan uradno poročala listom, da bo stvar strogo preiskala, preden pusti stroje odpeljati v Trst.

Sam ne razumem, kako se da tudi naše uredništvo potegniti za nos in objaviti poročila, ki ga je državni obmejni komisar poslal z Jesenic. Če se državni obmejni komisarija: da od kršč. soc. zveze potegniti, nam to vendar ni nič mar in ni potreba, da gre naš list »Napreju« na tak klerikalni lin.

Jaz ne poznam nobenega bakrenega stroja, ki bi se rabil pri plavžih, valjarnah ali pa sploh v jeseniških obratih. In menda tudi ravnatelj noben delavec, ki plavže pozna, ne ve za nobene bakrene mašine. Pač pa sem bil takrat v Trstu, ko so odpravljali te stroje. In znano mi je, da so motorje pri dvigalnih, važnejše tečaje in sestavine iz medenine in nekatere sestavine iz bakra demontirali in jih prepeljali na Jesenice. To pa so storili radi tega, da bi Italijani ne mogli dvigala rabiti. In vse te stvari se na Jesenicah niso rabile in jih je družba hotela sedaj nazaj v škedenjski prepeljati, ker škedenjski plavži drugače ne morejo obratovati. Za vse to so pa gospodje dobro vedeli in zato tudi dali izvozno dovoljenje, a kljub temu izpuščajo senzacijske race v svet, češ, delavci bodo mislili, da se zanje brigamo ter s tem uveljavimo našo krščansko socialno zvezo.

Kaj ste dosegli s tem? To, kar sploh vedno in vedoma delate, t. j. industriji delate težkoče povsod, povsod ovirate razvoj industrije. In kdo trpi pri tem? Delavec in zopet delavec. In na Jesenicah je položaj prav tak. Vsled nepremišljenih klerikalnih huljarjev glede prevoza navedenih motorjev in strojnih sestavin bo delavstvo trpelo, ker škedenjski plavži proizvajajo surovo železo za jeseniške valjarne; rudo dobivajo iz Orške, ki je bila že pred vojno velika ceneja kakor iz avstrijskih alpskih dežel. Jeseniške valjarne to surovo železo podelavajo. S tem zavlačevanjem pa nam preti velika nevarnost, t. j. brezposelnost. Kakor rečeno, naša indu-

Dr. Josip Cir. Oblak.

Nil nisi bene?

(Dom in Svet, Cankar in dr. Tavčar.)

VIII.

Ker dr. Tavčar ni našel oziroma, — da mu ne delam krivice, — ni omenjal tudi dobre strani tistih pisem Cankarjevih, katere sicer ni moč prezreti, — hoče storiti to moja malenkost.

Že v tistih pisemih se kaže ves Cankarjev značaj kot umetnika in človeka. Vsa veličina njegova leži v tem, da z brezprimerno brezobzirnostjo in odkritostjo priznava in odkriva svoje slabosti, s katerimi je »spred in zad oplenjen, ki so mu vir veselja in razigranosti«, pri tem se v polni meri zavedajoč svojega talenta in svojih zmognosti. V tem odkritem spoznavanju svojih slabosti, kakor se to čule paradokso, leži vsa njegova — moč...

Nalmani pa zaslužiti, da bi se ga radi čele kamenjalo. In prav nič se mu ni treba sramovati teh pisem, čeprav je par insultov v njih, ker tudi y dozorlem Cankarju vidimo že tiste značilne in lepe poteze, ki jih ka-

že tudi poznejši Cankar skozi celo svoje življenje...

Stari in moderni psihologi pravijo, da se človek v marsičem predurjači v svojem življenju, da pa ostane človeku mnoge bistvene poteze njegovega značaja od najzornejše mladosti do njegovega groba, in ravno zato so tudi ta Cankarjeva pisma in celo Izidorja Cankarja spis o tisti »zadruhi« vendarle, če ne za znamenit, pa jako značilen za presojo in umevanje vsega Cankarjevega žitja in bitja.

Kakor že povdarja Pinžgar glede Kačurjevih pisem vso poštenost Cankarjevo, tako vidim jaz v tem njegovo poštenost, kako je bil n. pr. pravičen proti dr. Tavčarju in naravnost kavalir...

Ko so se v gotovi dobi vsi naveličali nani, je bil Cankar eden izmed tistih, ki je bil na njegovi strani in dejal v nekem pismu, da so mu kar »gabi tisto rogoviljenje« in odločno odklanjal insinucije, da je z Jakobom Rudo hotel postaviti ravno Tavčarja na oder sramote.

To beležim s posebnim veseljem, ker najdem potrjeno, kar sem trdil v svojih diskusijah z dr. Tavčarjem, predno sem znal za vsebino tistih pi-

sem, da je bil Cankar dr. Tavčarju vedno pravičen. In če mu je imel biti za kaj hvaležen, tudi v resnici hvaležen.

Če je našel dr. Ne-ve-se-kdo leta 4000 po Kristusovem rojstvu tisti prednebeški prostor, k mu ga je poklical Azrael, same milobe in krasote, za vrati izsekanimi iz samo enega kupa rubina, praznega, češ, semkaj so poklicani po brezkonni razsodnosti božji izvoljeni duhovi, ki so v življenju prejemali dobre in se radi tega vžgali v pravi čisti hvaležnosti, je danes gotovo eden v istem. — Če mu je imel biti za kaj hvaležen, — in to je — Ivan Cankar.

»Predstavljal si, da lahko spišes brez težave najlepšo novelo na svetu — in spisal jo boš. Seveda si kaj takega ne more predstavljati vsak tepec, zakaj tisti dom nad samim seboj te največja ovira pri stvarjenju. Kadar človek preveč premišljuje, tehta in meri, napravi gotovo neumnost, ker v tem slučaju prekorači razum svoje meje in veliko boljše je, da jo prekorači svobodna fantazija. Umetnost prenese vse ložje, kakor suhoparnost in filistrsko natančnost. Kar se dela z navdušenjem, to ni nikdar izručeno, in če ne koristi

ljudem, koristi pisatelju samemu.«

Tako nezrelo in zrelo obenem piše zgodaj dozoreli otrok dvajsetletni Cankar že leta 1898. — Je tak umetnik in filozof.

Kakor da je že tedaj bral Orisona Swet Mardena, pa vem, da ga ni... Sam je prišel do podobnih sklepov in izjavljal o moči volje in misli... Seveda se zopet trdi, da je tudi to — sama domišljavost — a svojo mladostno domišljavost — kateri mladi človek ni domišljal! — je Cankar sam na sebi kot 20letni mladenič v globokem samospoznanju brezobzirno priznaval in jo brezobzirno žigosal. (Poznejši Cankar se je te lastnosti skoro povse otrese in bil naravnost skromen, čim višje je stopal.) Ali to je ravno tista velika poteza pri Cankarju, ki je vsekakor v zvezi tudi z njegovo literarno smerjo, s poglavitvijo v notranjost človeške duše, da svoje napake z neko presenetljivo odkritostjo prizna, presenetljivo zato, ker navadno celo stari ljudje iste tajfo ali vsaj olepšavajo, se »delajo«, kakor se reče po domače — »lepe«.

Takih priznanj pa je, — da tudi govornico a velikim Goethejem, — zmožen je velik duh, in to je bil Ivan Cankar.

In še leto poprej 1897:

»Zadnjič sem t. enkrat omenil da si predstavljáš dunatsko življenje preveč idealno. Nesramna laž to od mene! Nikdar si ga ne moreš predstavljati bolj idealnega; samo treba te, da je človek tako ustvarjen da vidi lepoto (mislim to v najširšem pomenu) in življenje tam, kjer zapazi filister samo dolg nos in veliko hišo. In ti veš, da sem jaz tako ustvarjen. Iz vsake stvarice dobim kaj zanimivega in novega. To pa me obvaruje, da ne dobim bledice od slabe volje in čemernosti...«

Sicer ne tajim, da me obide včasih strašna melanholija; ali jaz se je ne branim, ker je njen rezultat navadna pesem, ali kakšen lep načrt... Kakč sem se z vso dušo zavaljal v dunatsko življenje! Tudi je zrak ves drugačen, vse je širje in slobodnejše, in zato se razširi tudi obzorje. Opomni pa te treba, da kdor prej ni imel nobenega obzorja, se mu tudi nič razširiti ne more. Naravno!«

Ali je to pismo 20letnega mladca — pismo surovega, hudobnega, napitjenega in pokvarjenega človeka? Koliko pa je bilo v tisti dobi takih mladih fantov, ki bi bili v tistem splošnem grozu tako pisali in imeli toliko čuta in žale na leoto? —

Ljudska tiskarna Maribor

d. d. v Ljubljani

naznanja, da je kar najmoderneje opremljena in da izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.

Izvršuje:

knjige, brošure, računske zaključke, cenike, lepake, letake, vabila, trgovske račune, razpredelnice, pisma in zavitke, osmrtnice, posetnice itd. v eni ali več barvah od najfinejše do najpreprostejše vrste. ::

Vse lično in po zmernih cenah.

Konsumna društva, zavodi, organizacije, razna društva, trgovci in obrtniki! Priporočamo Vam, da se trdno oklenete te najbolj zmogljive tiskarne v Mariboru.

92

Zensko zdravilišče

toplice DOBRNA pri Celju — poprej NEUHAUS bei Cilli

Akrotermia 37° C izredno bogata na radiju in ogljikovi kislini.

Nadomestuje v polnem obsegu Franzensbad. Izvanredni uspehi pri ženskih in živčnih boleznih, boleznih srca, ledvic, slabokrvnosti, revmatizmu, protini in vseh pojavih oslabelosti. Termalne naravne ogljikove kopeli, termalna pitna voda, železnati vrelec, masaža, električne, solne in zračne kopeli, ter kopeli v vročem zraku. Krasen park, smrekovi gozdovi. Divni izleti. Nikdar megle! Vojaška zdraviliška godba.

Sezija maj-oktober. — Prospekti zastoj pri upravi kopališča.

Svobodni ogled! Pohištvo. Ceniki zastoj!

Spalne, jedilne in gospodske sobe, kuhinjska oprema, podložki modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapetiranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfinejše izvršitve po — — — jako nizkih cenah pri trdki za pohištvo — — —

Karol Preis, Maribor, Stolni trg 6.

M. Kuštrin
Ljubljana
Dunajska cesta št. 20.

Pnevmatike za auto in kolesa.

Gumijevi trakovi za trte.

Žice vsakovrstne za električne napeljave.

Na debelo!

Prvovrstna jugoslovanska tovarna cementnih izdelkov

varstvena
znamka

TAGA

pred
ponaredbo
se svari

izdeluje najnovejši in najboljši

strešnik.

Kakovost zagotovljena. Naročila pod TAGA, Rožna dolina pri Ljubljani. Lastnika: Galé komp. Tabor.

Zdravo

koruzo in oves,

samo na vagone dobavlja najceneje franko vsaka postaja v Sloveniji trdka:

Paternost & Remic, Ljubljana, Rimska c. 2.

Imamo tudi večjo množino solene lepe, debele banatske slanice, ki jo oddajamo pri odjemu najmanj 50 kg po K 46— za kg. Brzjavi: PAREM, LJUBLJANA.

Raznašalce in Kolporterje

sprejme takoj pod zelo ugodnimi pogoji nprava „Naprej“.

Hočeš postati govornik?

naroči „Ročni spisovalnik“, primeren za obrtnika, trgovca, uradnika, delavca, rokodelca, kmetu, vojaka in za vsako gospodinjstvo. Cena K 20—. Nadalje se dobi knjižna knjiga za vsakovrsten les, okrogel in rezan. Dobi se v vsaki knjigarni ali pa pri založniku VILJEM POŽGAJ, Kranj št. 2.

Rafija-ličje

za privezovanje trt in sadnega drevja, dalje tudi

razna semena

prodaja JOSIP URBANIČ, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

Vsakovrstne slamnike

slamnate torbice (cekarje) predpražnike; vse različne slamnate izdelke, priporoča gospodom trgovcem in cenjenemu občinstvu v obilno naročbo 314

FRANJO CERAR,

tovarna slamnikov v Stobu, p. Domžale pri Ljubljani.

Ljubljana Rimska c. 16 naznanja, da še vedno dela s pristnim blagom. Izvršitev točna. Zmerne cene. Za vsa izvršena dela jamčim dve leti. 24

Cementne cevi

cevi za vodnjake 1 m svetlobe, grobnje oklepe, stebre za vrtno ograje, stopnice iz umetnega kamna i. t. d. nudi po najnižjih cenah. F. Banda & drug Karlovska cesta 8. Ljubljana. 397

LES
rezan, tesan, okrogel, kupuje 126

„SEVER“

društvo lesnih industrijalcev dravske doline MARIBOR, Tegetthofova cesta št. 43.

Medica & Co.
veletrgovina manufaktura

Ljubljana, Sodna ul. 7.

Najceneje! Zelo uspešno! Najceneje!
Inserirajte v „NAPREJU“.
Najnižji tarifi! Največji popusti!

Marija Tičar, Tovarniška zaloga
= Ljubljana = **papirja**
Selenburgova ulica. :: in razglednic ::

J. KORENČAN

Svojim cenjenim odjemalcem in p. n. občinstvu v Ljubljani in na deželi naznanjam, da sem svojo mnogo let na Starem trgu št. 5 obstoječo

Otvoritev trgovine
27. majnika 1920

trgovino z galanterijskim, norimberškim blagom, ter pleteninami preselil na **Mestni trg št. 20.**

Zahvaljujoč se vsem za sedaj izkazano mi zaupanje, se za v bodoče najvljudnejše priporočam, zagotavljaajo vsikdar najsolidnejšo postrežbo.

Z velespoštovanjem

Ivan Korenčan.

Kava, čaj

Čokolada
Kakao
Bonbone
Kavni pridatek
Konjak
Rum
Likerje
Sampanjec
Namizna vina
Mandelne
Rozine
Paradižnik
Riž
Slive
Dišave

razpošilja po celem kralj.

JOSIP FARIANI, Ljubljana,

Prešernova ulica 54.

KAJO DELIC,

zlatar in draguljar

Ljubljana Nilserjeva ul. 4.

priporoča svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnico za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebovanje. V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne prstane po vseh uzorcih in merah, uhane i. t. d. Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah, ali pa izmenjava za novo blago.

Zdravilišče Slatina - Radenci

letos zopet odprto!

Sezona od 1. junija do 15. septembra.

Zdravilo se: mehurne, ledvične, katarne in želodčne bolezni, protin diabetes in posebno pa ledvični pesek in kamenček.

Zdr. vilna sredstva: Pitna zdravitev z alkaličnimi slatinami razne sestave (med temi se posebno odlikuje Radenski zdravilni vrelec kot najmočnejši vseh poznatih natron-litron vrelcev), železne, alkalno-mineralne in naravne ogljikovo-kisele kopeli, katere so v Radenih vsaki dan gostom na razpolago, hidropatične procedure, masaža, parne kopeli itd.

Vprašanja in naročbe stanovanj se ravna na Zdravilišče Slatina-Radenci (Bad Radein), okr. Ljutomer.

Uprava Dravskih Artilerijskih delavnic rabi dva prvovrst. strugarja,

dnevna plača 70 kron in draginske doklade za člane kron 280. Nastop takoj.

Krompir
kg po K 1—

prodaja dokler traja zaloga KOROŠKA GOSPODARSKA DRUŽBA v skladišču BALKAN, Ljubljana, Dunajska cesta. Prodaja od 8. do 12. ter od 2. do 5. ure.

Proti sladkorni bolezni, bolezni jeter in ledic, oteklini želodca in čreves, kroničnemu katarju želodca in čreves, želodčnemu kamenu, hemeroidom in bolezni mehurja, putiki in debelosti, je najboljšo sredstvo naravna zdravilna mineralna voda **rogaška slatina.**

Rogaška slatina

največje in najmoderneje zdravilišče v Jugoslaviji, hidroterapija, elektroterapija, inhalatorij, gimnastika za zdravljenje, kopeli z ogljikovo kislino, solne, smrečne, parne, zračne, solne kopeli in kopeli z vročim zrakom. Vojaška godba (42 mož, med njimi absolvirani konservatoristi. Za vsakovrstne zabave je preskrbljeno kakor v največjih svetovnih zdraviliščih. (Umetniški koncerti, tombole, plesni venčki, gledališke predstave, kino, izleti itd.)

Sezija od 1. maja do 15. oktobra 1920. RAVNATELJSTVO.

Glavnica: 200.000.000 kron.

Rezerve okrog 150.000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani,
Prešernova ulica 50 v lastnem posloplju.

Prodaja in nakup vrednosnih papirjev; borzna naročila; sprejem in oskrba depotov z vestno revizijo irebalnih efektov; samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom strank; krediti in predujmi vsake vrste; inkaso in eskont-menic; nakazila in izplačila na vsa mesta tu- in inozemstva; potovalna kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun, itd. --